

Dış Ticaret İstatistikleri, Eylül 2023 (31.10.2023)

Eylül ayında genel ticaret sistemine göre ihracat %0,5, ithalat %14,6 azaldı

Türkiye İstatistik Kurumu ile Ticaret Bakanlığı iş birliğiyle genel ticaret sistemi kapsamında üretilen geçici dış ticaret verilerine göre; ihracat 2023 yılı Eylül ayında, bir önceki yılın aynı ayına göre %0,5 azalarak 22 milyar 490 milyon dolar, ithalat %14,6 azalarak 27 milyar 501 milyon dolar olarak gerçekleşti.

Ocak-Eylül döneminde ihracat %0,5 azalırken, ithalat %1,2 arttı

Genel ticaret sistemine göre ihracat 2023 yılı Ocak-Eylül döneminde bir önceki yılın aynı dönemine göre %0,5 azalarak 187 milyar 204 milyon dolar, ithalat %1,2 artarak 274 milyar 432 milyon dolar olarak gerçekleşti.

Aylara göre dış ticaret, Eylül 2023

(Milyon ABD \$)

Aylar	Yıl	İhracat (FOB)		İthalat (CIF)		Dış ticaret dengesi		İhracatın ithalatı karşılama oranı (%)
		Değişim		Değişim		Değişim		
		Değer	(%)	Değer	(%)	Değer	(%)	
Ocak- Eylül	2022	188 099		271 241		- 83 142		69,3
	2023	187 204	-0,5	274 432	1,2	- 87 228	4,9	68,2
Eylül	2022	22 597		32 204		- 9 607		70,2
	2023	22 490	-0,5	27 501	-14,6	- 5 012	-47,8	81,8

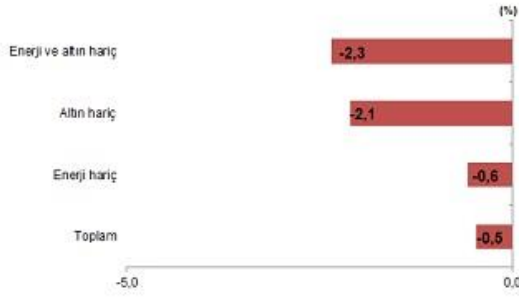
Eylül ayında enerji ürünleri ve altın hariç ihracat %2,3, ithalat %1,5 azaldı

Enerji ürünleri ve parasal olmayan altın hariç ihracat, 2023 Eylül ayında %2,3 azalarak 20 milyar 746 milyon dolardan, 20 milyar 260 milyona geriledi.

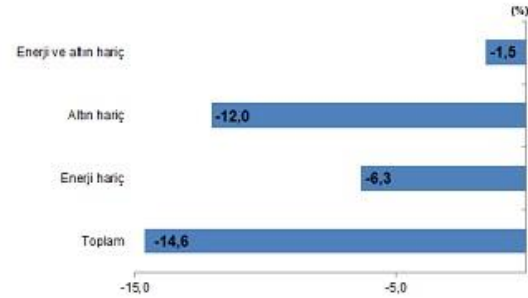
Eylül ayında enerji ürünleri ve parasal olmayan altın hariç ithalat %1,5 azalarak 20 milyar 598 milyon dolardan, 20 milyar 280 milyona geriledi.

Enerji ürünleri ve parasal olmayan altın hariç dış ticaret açığı Eylül ayında 19 milyon dolar olarak gerçekleşti. Dış ticaret hacmi %1,9 azalarak 40 milyar 540 milyon dolar olarak gerçekleşti. Söz konusu ayda enerji ve altın hariç ihracatın ithalatı karşılama oranı %99,9 oldu.

İhracat gelişim hızı, Eylül 2023

İthalat gelişim hızı, Eylül

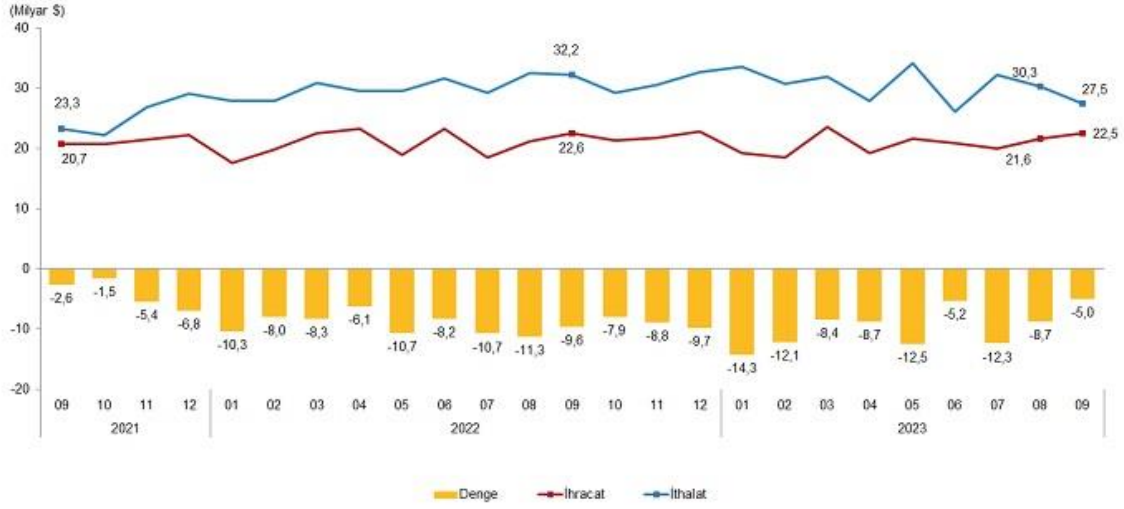
Dış ticaret açığı Eylül ayında %47,8 azaldı

Eylül ayında dış ticaret açığı bir önceki yılın aynı ayına göre %47,8 azalarak 9 milyar 607 milyon dolardan, 5 milyar 12 milyon dolara geriledi. İhracatın ithalatı karşılama oranı 2022 Eylül ayında %70,2 iken, 2023 Eylül ayında %81,8'e yükseldi.

Dış ticaret açığı Ocak-Eylül döneminde %4,9 arttı

Ocak-Eylül döneminde dış ticaret açığı %4,9 artarak 83 milyar 142 milyon dolardan, 87 milyar 228 milyon dolara yükseldi. İhracatın ithalatı karşılama oranı 2022 Ocak-Eylül döneminde %69,3 iken, 2023 yılının aynı döneminde %68,2'ye geriledi.

İhracat, ithalat ve dış ticaret dengesi, Eylül 2023

Eylül ayında imalat sanayinin toplam ihracattaki payı %94,1 oldu

Ekonomik faaliyetlere göre ihracatta, 2023 Eylül ayında imalat sanayinin payı %94,1, tarım, ormancılık ve balıkçılık sektörünün payı %4,0, madencilik ve taşocakçılığı sektörünün payı %1,4 oldu.

Ocak-Eylül döneminde ekonomik faaliyetlere göre ihracatta imalat sanayinin payı %94,5, tarım, ormancılık ve balıkçılık sektörünün payı %3,5, madencilik ve taşocakçılığı sektörünün payı %1,5 oldu.

Eylül ayında ara mallarının toplam ithalattaki payı %71,3 oldu

Geniş ekonomik gruplar sınıflamasına göre ithalatta, 2023 Eylül ayında ara mallarının payı %71,3, sermaye mallarının payı %14,9 ve tüketim mallarının payı %13,7 oldu.

İthalatta, 2023 Ocak-Eylül döneminde ara mallarının payı %73,5, sermaye mallarının payı %13,9 ve tüketim mallarının payı %12,5 oldu.

Sektörlere göre dış ticaret, Eylül 2023

(Milyon ABD \$)

Sektörler	Eylül					Ocak-Eylül				
	2022		2023		Değişim (%)	2022		2023		Değişim (%)
	Değer	Pay (%)	Değer	Pay (%)		Değer	Pay (%)	Değer	Pay (%)	
ISIC Rev.4 İhracat (FOB)										
Toplam	22 597	100,0	22 490	100,0	-0,5	188 099	100,0	187 204	100,0	-0,5
Tarım, ormancılık ve balıkçılık	596	2,6	899	4,0	50,7	5 420	2,9	6 569	3,5	21,2
Madencilik ve taşocaklığı	331	1,5	323	1,4	-2,4	3 509	1,9	2 796	1,5	-20,3
İmalat	21 533	95,3	21 152	94,1	-1,8	178 123	94,7	176 889	94,5	-0,7
Diğer	136	0,6	116	0,5	-15,1	1 046	0,6	950	0,5	-9,2
BEC İthalat (CIF)										
Toplam	32 204	100,0	27 501	100,0	-14,6	271 241	100,0	274 432	100,0	1,2
Sermaye (yatırım) malları	3 572	11,1	4 103	14,9	14,9	28 951	10,7	38 242	13,9	32,1
Ara (ham madde) malları	25 858	80,3	19 598	71,3	-24,2	220 837	81,4	201 809	73,5	-8,6
Tüketim malları	2 751	8,5	3 775	13,7	37,2	21 261	7,8	34 172	12,5	60,7
Diğer	22	0,1	25	0,1	14,0	192	0,1	209	0,1	9,0

Tablodaki rakamlar, yuvarlamadan dolayı toplamı vermeyebilir.

ISIC: Tüm Ekonomik Faaliyetlerin Uluslararası Standart Sanayi Sınıflaması

BEC: Geniş Ekonomik Grupların Sınıflaması

Eylül ayında en fazla ihracat yapılan ülke Almanya oldu

Eylül ayında ihracatta ilk sırayı Almanya aldı. Almanya'ya yapılan ihracat 1 milyar 746 milyon dolar olurken, bu ülkeyi sırasıyla; 1 milyar 201 milyon dolar ile ABD, 1 milyar 196 milyon dolar ile Irak, 1 milyar 96 milyon dolar ile İtalya, 1 milyar 69 milyon dolar ile Birleşik Krallık takip etti. İlk 5 ülkeye yapılan ihracat, toplam ihracatın %28,1'ini oluşturdu.

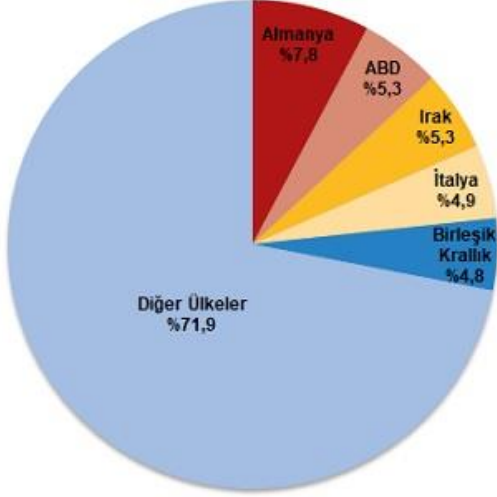
Ocak-Eylül döneminde ihracatta ilk sırayı Almanya aldı. Almanya'ya yapılan ihracat 15 milyar 904 milyon dolar olurken, bu ülkeyi sırasıyla; 11 milyar 7 milyon dolar ile ABD, 9 milyar 156 milyon dolar ile İtalya, 9 milyar 87 milyon dolar ile Birleşik Krallık ve 8 milyar 933 milyon dolar ile Irak takip etti. İlk 5 ülkeye yapılan ihracat, toplam ihracatın %28,9'unu oluşturdu.

İthalatta ilk sırayı Çin aldı

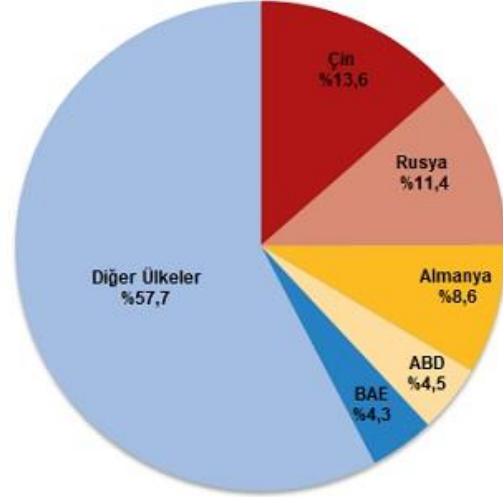
İthalatta Çin ilk sırayı aldı. Eylül ayında Çin'den yapılan ithalat 3 milyar 728 milyon dolar olurken, bu ülkeyi sırasıyla; 3 milyar 134 milyon dolar ile Rusya Federasyonu, 2 milyar 357 milyon dolar ile Almanya, 1 milyar 249 milyon dolar ile ABD, 1 milyar 175 milyon dolar ile BAE izledi. İlk 5 ülkeden yapılan ithalat, toplam ithalatın %42,3'ünü oluşturdu.

Ocak-Eylül döneminde ithalatta ilk sırayı Rusya Federasyonu aldı. Rusya Federasyonu'ndan yapılan ithalat 34 milyar 705 milyon dolar olurken, bu ülkeyi sırasıyla; 34 milyar 397 milyon dolar ile Çin, 21 milyar 190 milyon dolar ile Almanya, 16 milyar 563 milyon dolar ile İsviçre, 11 milyar 840 milyon dolar ile ABD izledi. İlk 5 ülkeden yapılan ithalat, toplam ithalatın %43,3'ünü oluşturdu.

Ülkelere göre ihracat, Eylül 2023
2023

Ülkelere göre ithalat, Eylül

Grafikteki rakamlar, yuvarlamadan dolayı toplamı vermeyebilir

Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış seriye göre ihracat %1,7 arttı

Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış seriye göre; 2023 Eylül ayında bir önceki aya göre ihracat %1,7 artarken, ithalat %6,5 azaldı. Takvim etkilerinden arındırılmış seriye göre ise; 2023 yılı Eylül ayında bir önceki yılın aynı ayına göre ihracat %2,0 artarken, ithalat %12,7 azaldı.

Yüksek teknoloji ürünlerin imalat sanayi ihracatı içindeki payı %4,1 oldu

Teknoloji yoğunluğuna göre dış ticaret verileri, ISIC Rev.4 sınıflaması içinde yer alan imalat sanayi ürünlerini kapsamaktadır. Eylül ayında ISIC Rev.4'e göre imalat sanayi ürünlerinin toplam ihracattaki payı %94,1'dir. Yüksek teknoloji ürünlerinin imalat sanayi ürünleri ihracatı içindeki payı %4,1'dir. Ocak-Eylül döneminde ISIC Rev.4'e göre imalat sanayi ürünlerinin toplam ihracattaki payı %94,5'tir. Ocak-Eylül döneminde yüksek teknoloji ürünlerinin imalat sanayi ürünleri ihracatı içindeki payı %3,6'dır.

Eylül ayında imalat sanayi ürünlerinin toplam ithalattaki payı %83,6'dır. Yüksek teknoloji ürünlerinin imalat sanayi ürünleri ithalatı içindeki payı %10,5'tir. Ocak-Eylül döneminde imalat sanayi ürünlerinin toplam ithalattaki payı %80,7'dir. Ocak-Eylül döneminde yüksek teknoloji ürünlerinin imalat sanayi ürünleri ithalatı içindeki payı %10,2'dir.

Teknoloji yoğunluğuna göre imalat sanayi ürünleri dış ticareti, Eylül 2023

(Milyon ABD \$)

Teknoloji yoğunluğu	Eylül					Ocak- Eylül				
	2022		2023		Değişim (%)	2022		2023		Değişim (%)
	Değer	Pay (%)	Değer	Pay (%)		Değer	Pay (%)	Değer	Pay (%)	
İhracat (FOB)										
Toplam imalat sanayi	21 533	100,0	21 152	100,0	-1,8	178 123	100,0	176 889	100,0	-0,7
Yüksek teknolojlili ürünler	564	2,6	859	4,1	52,4	4 968	2,8	6 422	3,6	29,3
Orta yüksek teknolojlili ürünler	7 194	33,4	7 229	34,2	0,5	58 774	33,0	64 903	36,7	10,4
Orta düşük teknolojlili ürünler	6 737	31,3	6 498	30,7	-3,6	57 044	32,0	50 243	28,4	-11,9
Düşük teknolojlili ürünler	7 038	32,7	6 566	31,0	-6,7	57 337	32,2	55 321	31,3	-3,5
İthalat (CIF)										
Toplam imalat sanayi	23 679	100,0	22 988	100,0	-2,9	191 321	100,0	221 555	100,0	15,8
Yüksek teknolojlili ürünler	2 152	9,1	2 403	10,5	11,7	18 483	9,7	22 665	10,2	22,6
Orta yüksek teknolojlili ürünler	9 206	38,9	10 104	44,0	9,8	80 240	41,9	93 545	42,2	16,6
Orta düşük teknolojlili ürünler	9 382	39,6	8 004	34,8	-14,7	68 537	35,8	80 971	36,5	18,1
Düşük teknolojlili ürünler	2 939	12,4	2 477	10,8	-15,7	24 061	12,6	24 373	11,0	1,3

Tablodaki rakamlar, yuvarlamadan dolayı toplamı vermeyebilir.

Teknoloji Yoğunluğuna Göre İmalat Sanayi Ürün Grupları Sınıflaması Eurostat tarafından NACE Rev.2 sınıflaması baz alınarak hazırlanmış, ISIC Rev.4 sınıflamasına uyarlanmıştır.

Özel ticaret sistemine göre ihracat 2023 yılı Eylül ayında 20 milyar 452 milyon dolar oldu

Özel ticaret sistemine göre, 2023 yılı Eylül ayında, ihracat bir önceki yılın aynı ayına göre %0,8 azalarak 20 milyar 452 milyon dolar, ithalat %14,8 azalarak 25 milyar 723 milyon dolar olarak gerçekleşti.

Eylül ayında dış ticaret açığı %44,9 azalarak 9 milyar 568 milyon dolardan, 5 milyar 271 milyon dolara geriledi. İhracatın ithalatı karşılama oranı 2022 Eylül ayında %68,3 iken, 2023 Eylül ayında %79,5'e yükseldi.

İhracat 2023 yılı Ocak-Eylül döneminde 170 milyar 172 milyon dolar oldu

Özel ticaret sistemine göre ihracat, 2023 yılı Ocak-Eylül döneminde, bir önceki yılın aynı dönemine göre %2,7 azalarak 170 milyar 172 milyon dolar, ithalat %0,4 artarak 256 milyar 717 milyon dolar olarak gerçekleşti.

Ocak-Eylül döneminde dış ticaret açığı %7,2 artarak 80 milyar 722 milyon dolardan, 86 milyar 545 milyon dolara yükseldi. İhracatın ithalatı karşılama oranı 2022 Ocak-Eylül döneminde %68,4 iken, 2023 yılının aynı döneminde %66,3'e geriledi.

Özel ticaret sistemine göre dış ticaret, Eylül 2023

(Milyon ABD \$)

Aylar	Yıl	İhracat (FOB)		İthalat (CIF)		Dış ticaret dengesi		İhracatın ithalatı karşılama oranı (%)
		Değer	Değişim (%)	Değer	Değişim (%)	Değer	Değişim (%)	
Ocak- Eylül	2022	174 944		255 666		- 80 722		68,4
	2023	170 172	-2,7	256 717	0,4	- 86 545	7,2	66,3
Eylül	2022	20 617		30 185		- 9 568		68,3
	2023	20 452	-0,8	25 723	-14,8	- 5 271	-44,9	79,5